

Sygn. akt III AUa 2150/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Nowakowski (spr.)
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania E. M. (E. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 27 września 2017 r. sygn. akt IX U 375/17

oddala apelację.

/-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2150/17

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił E. M. przyznania emerytury, gdyż na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował 22 lata, 11 miesięcy i 17 dni okresów składkowych nieskładkowych, zamiast wymaganych 25 lat.

W odwołaniu E. M. domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania emerytury, bo przepracował 30 miesięcy po przejściu na emeryturę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, z przyczyn, które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji. Dodał, że ubezpieczony udokumentował 21 lat pracy w warunkach szczególnych, tj. pracy górniczej.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku ustalił, że urodzony (...) E. M. od 2 maja 2002 r. nabył prawo do emerytury górniczej, przy obliczaniu której uwzględniono 26 lat okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych, w tym 268 miesięcy z przelicznikiem 1,8 oraz 32 miesiące z przelicznikiem 1,5.

Po nabyciu prawa do emerytury ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy: od 1 kwietnia 2004 r. do 14 października 2005 r. oraz od 1 lutego 2009 r. do 30 września 2009 r., od 25 października 2009 r. do 31 października 2010 r. i od 1 stycznia 2011 r. do 30 kwietnia 2011 r.

W dniu 28 grudnia 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował 22 lata, 11 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 21 lat, 9 miesięcy i 27 dni pracy górniczej.

Na dzień złożenia wniosku E. M. udokumentował następujące okresy pracy górniczej: od 1 czerwca 1974 r. do 23 maja 1975 r. (11 miesięcy i 23 dni), od 30 grudnia 1977 r. do 30 kwietnia 2002 r. (24 lata i 4 miesiące, z wyłączeniem 97 dni okresów nieskładkowych) oraz 134 miesiące z tytułu dniówek przodkowych zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym. Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (powyższe okoliczności w istocie pozostawały bezsporne).

Mając je na uwadze Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie, choć nie z przyczyn w nim wskazanych.

Słusznie organ rentowy przyjął, że ubezpieczony nie spełnia warunków do przyznania mu emerytury wcześniejszej na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887), gdyż na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentował 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych czy też uzupełniających i nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających dalsze okresy zatrudnienia, prócz wykazanych w aktach rentowych oraz nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających jego pracę w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16-tu lat.

Jednak na dzień złożenia wniosku o emeryturę ubezpieczony spełnił warunki do przyznania mu emerytury górniczej z art. 50a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ukończył bowiem 55 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i udokumentował 25 lat pracy górniczej, w tym co najmniej 10 lat pracy pod ziemią. Wprawdzie E. M. jest już od 2 maja 2002 r. uprawniony do emerytury górniczej, ale jest to wcześniejsza emerytura górnicza o jakiej mowa w art. 50e wyżej wymienionej ustawy.

Analiza art. 21 ust. 2 i art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (a w szczególności) nazwa Rozdziału 3a „Emerytury górnicze” wskazuje, że możliwe jest przechodzenie z wcześniejszej emerytury górniczej przyznawanej bez względu na wiek, na emeryturę górniczą po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego dla górników, tj. 50 lub 55 lat.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 28 grudnia 2016 r.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł organ rentowy, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 50a ust. 1 i ust. 2 oraz „art. 50 ust. e” ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162 poz. 1118) przez błędne uznanie, że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki do przyznania mu emerytury górniczej po emeryturze górniczej.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania albo o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na uzasadnienie podniósł, że wyroku nie można uznać za słuszny. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony urodzony w dniu (...) jest uprawniony do emerytury górniczej od dnia 2 maja 2002 r. Po przyznaniu prawa do emerytury, ubezpieczony od 1 kwietnia 2004 r. do nadal podlega ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia.

W dniu 28 grudnia 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury po przepracowaniu i podleganiu przez okres 30 miesięcy ubezpieczeniom społecznym.

Według organu rentowego nie można zgodzić się z poglądem, że ubezpieczony, który przeszedł na emeryturę górniczą, może przejść na kolejną emeryturę określoną w art. 50a ust. 1 lub ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, po osiągnięciu 50 lat lub 55 lat życia. „Oznacza tym samym, w ocenie organu rentowego”, że wyczerpane zostały możliwości prawne ustalenia kolejnej emerytury górniczej, ponieważ spełnienie warunków określonych w art. 50e wyczerpuje przesłanki określone w art. 50a.

Zdaniem organu rentowego, prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko raz, nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury na podstawie art. 50a albo 50e ustawy emerytalnej. W podobnej sprawie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 5 maja 2013 r. sygn. akt III AUa 1117/12, który wskazał, że przewidziana w art. 50a emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej, przewidzianej w art. 50c ust. 1, pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie. Dlatego też, zdaniem Sądu, ubezpieczony nie nabywa prawa do górniczej emerytury przewidzianej w ust. 1 art. 50a, gdyż w istocie po jego stronie nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające prawo do kolejnego świadczenia - nadal uzależnionego od wykazania okresu pracy górniczej wynoszącej łącznie co najmniej 25 lat, w tym co najmniej jedynie 15 lat pracy górniczej o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy.

Ubezpieczony zatem, według organu rentowego, nie ma możliwości uzyskania emerytury górniczej po emeryturze górniczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest bezzasadna.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie pozostawał bezsporny i został prawidłowo przedstawiony przez Sąd Okręgowy, który wywiódł zeń logiczne i znajdujące oparcie we właściwie wskazanych przepisach prawa materialnego wnioski. Nie budzą też wątpliwości Sądu Apelacyjnego: trafność rozstrzygnięcia i rozważania przedstawione na jego uzasadnienie, które w całości przyjmuje za swoje, bowiem

Sąd I instancji w sposób odpowiadający wymogom art. 328 § 2 kpc ustalił fakty oraz wyjaśnił podstawę prawną wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Spór dotyczył wysokości emerytury w kontekście art. 53 ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 887), przy czym w istocie sprowadzał się do oceny, czy ubezpieczony pobierający górniczą emeryturę przyznaną na podstawie art. 50e (dawniej - art. 49) tej ustawy, może uzyskać prawo takiej emerytury w oparciu o art. 50a.

Zgodnie z art. 50e cytowanej ustawy, prawo do tej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat.

Z kolei art. 50a ust. 1 tej ustawy stanowi, że prawo do emerytury górniczej przysługuje pracownikowi, który ukończył 55 lat życia, ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

w tym co najmniej 10 lat samej pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1. Stosownie natomiast do ust. 2 omawianego artykułu wiek emerytalny dla pracowników posiadających

co najmniej 20 lat pracy górniczej i równorzędnej (kobiety) lub 25 lat takiej pracy (mężczyźni), w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej - wynosi 50 lat.

Sąd Okręgowy prawidłowo zinterpretował wskazane na wstępie przepisy i uznał, że brak przeszkód prawnych do przejścia na górniczą emeryturę określoną w art. 50a przez świadczeniobiorcę, który pobierał już emeryturę przyznaną na podstawie art. 50e.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę dokonaną przez Sąd I instancji.

Zauważyć należy, że w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż na emeryturę można przechodzić kilka razy (por. np. uchwałę z 4 lipca 2013 r., sygn.

II UZP 4/13, OSNP z 2013, nr 21-2, poz. 257 oraz wyrok z 19 marca 2014 r., sygn.

I UK 345/13, LEX nr 1455228). Powyższy pogląd został wprawdzie wyrażony przy dokonywaniu wykładni art. 55 w związku z art. 25 ustawy z 17 grudnia 1998 r., tym niemniej ogólna zasada dotycząca możliwości kilkakrotnego uzyskania prawa do emerytury znajduje zastosowanie również w rozstrzyganej sprawie. Emerytury określone w art. 50e (dawniej

art. 49) i art. 50a nie są takimi samymi świadczeniami, inne bowiem są warunki do ich uzyskania.

W pierwszym wypadku, o przyznaniu prawa do górniczej emerytury decyduje wyłącznie okres (25 lat) wykonywania kwalifikowanej pracy górniczej (pod ziemią stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy), zaś uzyskanie określonego wieku nie ma w tym wypadku żadnego znaczenia. Z kolei do nabycia prawa do górniczej emerytury na podstawie art. 50a konieczne jest - obok wykazania pracy górniczej (wraz z pracą równorzędną) w odpowiednim wymiarze - uzyskanie stosownego wieku emerytalnego (55 lub 50 lat). Różne zatem są warunki do nabycia prawa do emerytur górniczych w oparciu o oba przepisy.

Tę odrębność obu świadczeń dostrzegł sam ustawodawca, który Rozdział 3a Działu II ustawy z 17 grudnia 1998 r. zatytułował: Emerytury górnicze. Podobnie art. 51 ust. 1 - dotyczący wysokości emerytur - stanowi, że „przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub art. 50e...”.

Nie ma zatem w niniejszej sprawie zastosowania powołany w apelacji trafny pogląd tut. Sądu Apelacyjnego z wyroku z 5 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 1117/12, który został wyrażony w istotnie odmiennym stanie faktycznym.

Przedstawione okoliczności w pełni pozawalają na przyjęcie, że ubezpieczony, który pobierał górniczą emeryturę przyznaną na podstawie art. 50e, może - po uzyskaniu odpowiedniego wieku emerytalnego - uzyskać prawo do górniczej emerytury określonej w art. 50a.

Z tych przyczyn apelacja, jako bezzasadna, została oddalona po myśli art. 385 kpc.

/-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek